

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.10.2011, sp. zn. 20 Cdo 2431/2010, ECLI:CZ:NS:2011:20.CDO.2431.2010.1

Číslo: 49/2012

Právní věta: Exekuční soud je při posouzení otázky, zda došlo k promlčení práva přiznaného exekučním titulem, vázán posouzením právního vztahu mezi účastníky nalézacím soudem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.10.2011

Spisová značka: 20 Cdo 2431/2010

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Promlčení, Zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce)

Předpisy: § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.
§ 497 obch. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O b v o d n í s o u d p r o P r a h u 8 u s n e s e n í m z e d n e 1 4 . 1 1 . 2 0 0 7 z a s t a v i l e x e k u c i n a ř í z e n o u u s n e s e n í m t é h o ž s o u d u z e d n e 1 0 . 3 . 2 0 0 6 . S o u d n í m u e x e k u t o r o v i J U D r . J . P . n e p ř i z n a l p r á v o n a n á h r a d u n á k l a d ů e x e k u c e a o p r á v n ě n ě m u u l o ž i l z a p l a t i t p o v i n n ě m u n á k l a d y ř í z e n í 3 1 7 4 4 9 , 5 2 K č k r u k á m j e h o z á s t u p k y n ě .

M ě s t s k ý s o u d v P r a z e u s n e s e n í m z e d n e 8 . 9 . 2 0 0 8 u s n e s e n í s o u d u p r v n í h o s t u p n ě z m ě n i l t a k , ž e s e e x e k u c e n e z a s t a v u j e . N a r o z d í l o d t o h o t o s o u d u d o s p ě l t o t i ž k z á v ě r u , ž e d ů v o d k z a s t a v e n í e x e k u c e p o d l e § 2 6 8 o d s t . 1 p í s m . h) z á k o n a č . 9 9 / 1 9 6 3 S b . , o b č a n s k ý s o u d n í ř á d , v e z n ě n í p o z d ě j š í c h p ř e d p i s ů , n e n í d á n , p r o t o ž e n á r o k o p r á v n ě n ě h o n e n í p r o m l č e n . M ě s t s k ý s o u d p ř e d n ě u z a v ř e l , ž e n e d o s t a t e k v p r á v n í m p o s o u z e n í n a l é z a c í m s o u d e m (k t e r ý p r á v n í v z t a h p o s u z o v a l p o d l e o b c h o d n í h o z á k o n í k u) n e m ů ž e v á z a t e x e k u č n í s o u d , k t e r ý s i v r á m c i e x e k u č n í h o ř í z e n í p o s u z u j e o t á z k u p r o m l č e n í s a m o s t a t n ě , a t o s e z ř e t e l e m k e v š e m r o z h o d n ý m s k u t e č n o s t e m .

D á l e u v e d l , ž e o p r á v n ě n ý v y m á h á n á r o k v z n i k l ý z a ú č i n n o s t i z á k o n a č . 1 0 9 / 1 9 6 4 S b . , h o s p o d á ř s k ý z á k o n í k , v e z n ě n í p o z d ě j š í c h p ř e d p i s ů , u p l a t ň u j e t a k p r á v o v z n i k l é z e v z t a h u v z n i k l é h o p ř e d ú č i n n o s t í o b c h o d n í h o z á k o n í k u (§ 7 6 3 o d s t . 1 , v ě t a d r u h á , z á k o n a č . 5 1 3 / 1 9 9 1 S b . , o b c h o d n í z á k o n í k , v e z n ě n í p o z d ě j š í c h p ř e d p i s ů) . P r o m l č e n í j e t e d y n u t n o p o s o u d i t p o d l e § 7 6 3 o d s t . 2 o b c h . z á k . P o d l e § 1 3 1 a o d s t . 5 h o s p . z á k . p l a t í , ž e b y l o - l i p r á v o p ř i z n á n o p r a v o m o c n ý m r o z h o d n u t í m p ř í s l u š n ě h o o r g á n u , j e p r o m l č e c í l h ŭ t a d e s e t i l e t á a b ě ž í o d e d n e , k d y m ě l o b ý t p o d l e r o z h o d n u t í p l n ě n o . E x e k u č n í t i t u l n a b y l p r á v n í m o c i d n e 1 3 . 3 . 1 9 9 7 , u p l y n u t í m t ř í d e n n í l h ŭ t y k p l n ě n í s e s t a l v y k o n a t e l n ý m , e x e k u č n í ř í z e n í b y l o z a h á j e n o 7 . 3 . 2 0 0 6 , t u d í ž d e s e t i l e t á p r o m l č e c í l h ŭ t a n e m o h l a s k o n č í t .

P o v i n n ý v d o v o l á n í , j e h o ž p ř í p u s t n o s t d o v o z u j e z § 2 3 8 a o d s t . 1 p í s m . d) o . s . ř . v e z n ě n í ú č i n n ě m d o

30. 6. 2009, namítá, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.). Namítá, že pokud nalézací soud posuzoval vztah mezi účastníky podle obchodního zákoníku, nelze v exekučním řízení zpochybňovat a měnit důvody, na nichž pravomocné rozhodnutí spočívá, tedy že je třeba promlčecí lhůtu také posoudit podle obchodního zákoníku. V této souvislosti odkázal na náleží Ústavního soudu ze dne 27. 8. 2004, sp. zn. I ÚS 647/02. Současně odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. [20 Cdo 434/2004](#), z něhož vyplývá, že pro určení, podle jakého právního předpisu se v souzené věci bude posuzovat promlčecí lhůta k vymožení práva přiznaného pravomocným rozhodnutím soudu, je podstatné, podle jakého právního předpisu byl posuzován právní vztah mezi účastníky v nalézacím řízení. Proto při aplikaci § 397 obch. zák. došlo již před podáním návrhu na exekuci k promlčení nároku oprávněného, a je tak dán důvod k zastavení exekuce.

Oprávněný ve vyjádření k dovolání uvedl, že exekuční titul, jakož i jiná pravomocná rozhodnutí jsou pro účastníky a jiné orgány závazná pouze co do svého výroku a nikoliv též do svého odůvodnění. Uvedl dále, že úvěrová smlouva mezi původními účastníky byla uzavřena dne 18. 9. 1991, takže mezi nimi vznikl právní vztah řídicí se hospodářským zákoníkem. Není proto možné, aby tento vztah byl bez jakéhokoliv projevu vůle smluvních stran změněn a podřízen režimu obchodního zákoníku. Běh promlčecí lhůty se pak řídí stejným právním předpisem, jakým se řídí samotný právní vztah. Navrhl proto, aby dovolací soud dovolání povinného zamítl.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší soud rozhodl o dovolání podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 30. 6. 2009 (viz Část první, čl. II Přechodná ustanovení, bod 12. zákona č. 7/2009 Sb.).

Dovolání – přípustné podle § 238a odst. 1 písm. d) a odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a § 130 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon č. 120/2001 Sb.“) – je důvodné.

Při přezkumu rozhodnutí odvolacího soudu je dovolací soud vázán důvody (včetně jejich obsahového vymezení), které byly dovoláním uplatněny; je-li dovolání přípustné – jako v projednávaném případě – přihlédne dovolací soud z úřední povinnosti též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Zmíněné vady namítány nebyly a z obsahu spisu nevyplývají.

Předmětem dovolacího přezkumu je tak závěr odvolacího soudu, že důvod k zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. není dán, neboť právo vymáhat pohledávku není promlčeno.

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 23. 6. 2005, sp. zn. [20 Cdo 434/2004](#), přijal závěr, že pro určení, podle jakého právního předpisu se v souzené věci bude posuzovat promlčecí lhůta k vymožení práva přiznaného pravomocným rozhodnutím soudu, je podstatné, podle jakého právního předpisu byl posuzován právní vztah mezi účastníky v nalézacím řízení. Obdobný názor zastává i odborná literatura. Rozhodnutí soudu, popř. jiného orgánu v nalézacím řízení, které tvoří exekuční titul, je definitivní a v průběhu exekučního řízení již nemůže vzniknout spor ohledně materiálního nároku, stanoveného exekučním titulem. Exekuční orgány i soudní vykonavatel pouze realizují exekuční titul, aniž by mohly přezkoumávat nebo prověřovat jeho věcnou správnost. Obsahově nesprávný rozsudek, který je v rozporu se skutečnými hmotněprávními poměry, je pro exekuční orgány, stane-li se exekučním titulem, stejně závazný jako rozsudek věcně správný, odpovídající hmotněprávním poměrům (Macur, J.: Kurs občanského práva procesního – Exekuční právo. 1. vydání. Praha, C. H. Beck 1998, str. 23). K tomuto názoru se přihlásili i autoři publikace Výkon rozhodnutí v soudním řízení (viz Linde Praha, a. s., Praha – Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, Praha 2004, Kurka, V., Drápal, L., str. 74).

Exekučním titulem je v souzené věci rozsudek Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 27. 1. 1997, kterým soud uložil odpůrci J. K. zaplatit navrhovatelce 9 500 286,20 Kč s 11% úroky ze 7 001

922,20 Kč od 1. 1. 1996 do zaplacení a na nákladech řízení jí nahradit 280 080 Kč, vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Rozsudek nabyl právní moci 13. 3. 1997. Z obsahu rozsudku vyplývá, že krajský obchodní soud posoudil právní vztah mezi účastníky podle § 497 obch. zák., když dospěl k závěru, že odpůrce nesplnil podmínky vyplývající z úvěrové smlouvy uzavřené dne 18. 9. 1991 (ve znění jejích dodatků). Výši příslušenství pohledávky dále posoudil podle § 506 obch. zák.

Posoudil-li nalézací soud právní vztah mezi účastníky jako obchodněprávní, je exekuční soud tímto posouzením vázán. Proto i otázku, zda došlo k promlčení práva vymáhat exekučním titulem přiznanou pohledávku, musí posuzovat podle příslušných ustanovení obchodního zákoníku. Takovýto postup je v souladu s požadavkem právní jistoty, neboť účastníci nalézacího řízení jsou srozuměni s tím, do kdy musí návrh na výkon rozhodnutí či exekuci podat, nechtějí-li se vystavit nebezpečí úspěšného uplatnění námitky promlčení povinným. Jedině v případě, kdy z rozhodnutí nalézacího soudu není zřejmé, podle jakého právního předpisu soud vztah mezi účastníky hodnotil (např. u platebního rozkazu), učiní tak sám exekuční soud podle obsahu spisu.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném závěru, dovolací soud je zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta první, o. s. ř.).